

Evlilik ?li?kisi ?nançlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Evlilik ?li?kisi ?nançlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21507>

Öz

Evlilik ?li?kisi ?nançlar? Ölçe?i (E??Ö), evli bireylerin ili?kilerine dair sahip olduklar? bili?sel ?emalar? ve i?levsel olmayan inançlar? psikometrik olarak geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmek amacıyla **ölçek geli?tirme** çal??mas? sonucunda olu?turulmu?tur. Bu ölçek, özellikle evlilik uyumunu ve doyumunu olumsuz etkileyebilecek mant?k d??? beklentileri ve kat? varsay?mlar? tespit etmeyi hedefler. E??Ö, Türk kültürüne özgü evlilik dinamiklerini dikkate alarak geli?tirilmis? olup, klinik ve ara?tırma ortamlar?nda evlilik dan??manl??? süreçlerine rehberlik etme potansiyeline sahiptir. Ölçek, evli çiftlerin ili?kisel sorunlar?nın temelinde yatan bili?sel mekanizmalar? anlamlandırılmaya yardımcı olan çok boyutlu bir yapıyı ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler

Evlilik, Evlilik ?nançlar?, ?li?ki ?nançlar?, Bili?sel ?emalar, **Ölçek Geli?tirme**, Psikometri, Evlilik Uyum, Zeynep K??l, Sibel Nazl?.

Yazarlar

Zeynep K??l, Sibel Nazl?.

Amaç

Evlilik ?li?kisi ?nançlar? Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin evlilik ili?kileri hakk?ndaki temel ve derindeki inançlar?n?, tutumlar?n? ve beklentilerini sistematik bir ?ekilde de?erlendirebilecek bir psikometrik araç sa?lamaktır. Bu inançlar, bireylerin ili?ki içindeki davran??lar?n?, duygusal tepkilerini ve çat??ma çözme stillerini do?rudan etkilemektedir.

Ölçek, özellikle evlilikte sorunlara yol açan i?levsiz inançlar? (örne?in, "e?ler her zaman ayn? fikirde olmalı"dır" veya "e?im akl?mdan geçenleri bilmelidir" gibi beklentileri) tespit etmek üzere tasarlanm??tır. Elde edilen veriler, çift terapistlerinin müdahale stratejilerini planlamasında ve evlilik doyumunu arttırmaya yönelik bili?sel yeniden yapılandırma çal??malar?nda önemli bir kaynak te?kil eder.

Yapı

Ölçek, evlilik ili?kileri üzerine kurulu bili?sel ?emalar yap?sın? ölçmektedir. Bu yapı, genellikle Aaron Beck'in **Bili?sel Terapi** yakla??m?ndan ve Albert Ellis'in Ak?lc? Duygusal Davran?? Terapisi (ADDT) ilkelerinden beslenmektedir. Evlilik ili?kisi inançlar?, ili?kiye dair mutlakiyetçi ve talepkâr beklentiler ile gerçekçi olmayan varsay?mlar? içerir.

K??l ve Nazl? (2018) taraf?ndan yürütülen geli?tirme çal??mas?, evlilik inançlar?nın tek bir

boyuttan ziyade, birden fazla alt boyutta kümelendi?ini göstermi?tir. Bu alt boyutlar tipik olarak "De?i?mezlik ?nançlar?", "Anla?mazlık ?nançlar?" ve "Mükemmeliyetçilik ?nançlar?" gibi alanlar? kapsamaktad?r. Ölçek, bu farklı bili?sel bile?enlerin evlilik uyumu üzerindeki etkilerini ayrı ayrı de?erlendirmeye olanak tan?r.

Geçerlik

Ölçe?in **geçerlik** çal??mas?nda, Evlilik ?li?kisi ?nançlar? Ölçe?i'nin yap?sal uygunlu?unu sa?lamak amacıyla kapsamlı bir çal??ma yürütülmü?tür. Yap? geçerli?ini incelemek için öncelikle Aç?mlyac? Faktör Analizi (AFA) kullanılm??, ardından Do?rulatoryc? Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen faktör yap?s? test edilmi?tir.

Ayrıca, ölçe?in ölçtü?ü yap?n?n di?er ilgili yap?larla olan ili?kisini belirlemek amacıyla ölçüt ba??ntılı geçerlik çal??malar? yap?lm??t?r. Bu ba?lamda, E??Ö puanlar?n?n Evlilik Doyumu Ölçe?i veya ?li?ki Çat??ma Ölçekleri gibi mevcut ve kabul görmü? araçlarla anlamlı korelasyonlar gösterdi?i varsayılmaktad?r. Uzman görüşleri alınarak dil ve içerik geçerli?i de sa?lanm??t?r.

Güvenirlik

Evlilik ?li?kisi ?nançlar? Ölçe?i'nin **güvenirlik** çal??malar?, arac?n iç tutarlılı??n? ve zamana karşı kararlılı??n? göstermek üzere tasarlanm??t?r. ?ç tutarlılık güvenilirlik katsay?s? (Cronbach Alfa), ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesini yüksek bir düzeyde göstermi?tir (Genellikle .80 ve üzeri).

Ölçe?in kararlılı??n? de?erlendirmek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik çal??mas? yap?lm??t?r. Bu çal??ma, belirli bir zaman aralı?? (örneğin 3-4 hafta) sonrasında ayn? katılımcılardan tekrar alınan puanlar arasındaki korelasyonun yüksek oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu sonuçlar, ölçe?in evlilik inançlar?n? zaman içinde tutarlı bir ?ekilde ölçebildi?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Evlilik ?li?kisi ?nançlar? Ölçe?i'nin geli?tirilmesi a?amas?nda yapılan **Faktör Analizi**, ölçe?in çok boyutlu bir yap?ya sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Aç?mlyac? Faktör Analizi (AFA) sonuçlar?, ölçe?in toplam varyans?n önemli bir kısm?n? aç?klayan (örneğin %40-%60 aralı??nda) birden fazla ana faktörden olu?tu?unu göstermi?tir.

Do?rulatoryc? Faktör Analizi (DFA) ise, AFA sonucu elde edilen faktör yap?s?n?n teorik model ile uyumunu do?rulam??t?r. Uyum indeksleri (CFI, TLI, RMSEA gibi) kabul edilebilir düzeylerde bulunmu? ve ölçe?in kuramsal olarak beklenen yap?y? ba?ar?yla temsil etti?i kan?tlanm??t?r. Bu faktörler, evlilik ili?kilerindeki farklı inanç kategorilerini (örneğin, Cinsellik ?nançlar?, Rol ?nançlar?, Problem Çözme ?nançlar?) temsil etmektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme, Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report)

Format: Genellikle 5'li veya 6'l? Likert tipi derecelendirme (Örne?in: 1=Hiç Kat?lm?yorum, 5=Tamamen Kat?l?yorum).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Evli Bireyler.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Genellikle 18 ya? ve üzeri, evlilik durumuna sahip).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de ya?ayan, farkl? demografik özelliklere sahip evli bireylerden olu?an örneklem grubu (K?z?l ve Nazl?, 2018 çal??mas? için). Örneklem büyüklü?ü genellikle 300-500 ki?i civar?ndadır.

Test Metodolojisi: Psikolojik test ve ölçek geli?tirme standartlar?na uygun olarak, madde havuzu olu?turma, pilot uygulama, uzman görü?ü alma, faktör analizi ve güvenilirlik hesaplamalar?n? içeren bir süreç izlenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Evlilik, ?li?ki ?nançlar?, **Bili?sel Çarp?tmalar**, Psikometrik Özellikler, Zeynep K?z?l, Sibel Nazl?, Ba?kent Üniversitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: ORCID bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: zkizil@baskent.edu.tr (Sorumlu Yazar Zeynep K?z?l)

Yaz??ma Adresi: Ba?kent Üniversitesi E?itim Fakültesi, Ankara, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler: Ölçek, akademik ve e?itim amaçl? ara?t?rmalarda genellikle yazarlar?n izniyle kullan?labilir. Ticari kullan?mlar için yazarlarla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Ölçe?in akademik kullan?m? genellikle ücretsizdir.

Test Y?I?: 2018 (Ölçe?in yay?mland??? y?I).

Ölçe?in orijinal PDF doküman?na a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: [evlilik-iliskisi-inanclari-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

K?z?l, Z. ve Nazl?, S. (2018). Evlilik ?li?kisi ?nançlar? Ölçe?i'nin geli?tirilmesi: **Geçerlik** ve güvenilirlik çal??ması. *Ba?kent University Journal of Education*, 5(2), 198-211.

Evlilik ?li?kisi ?nançlar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?itirilmemelidir.

Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??tır. Maddeler için do?rudan yay?mlanm?? makaleye (K?z?l & Nazl?, 2018) ba?vurulmas? gerekmektedir.